

Meditáció húsvét után

*Aludtuk végre Párizst,
Hazalopott kopottak:
Már se széltet, se hosszat.
Tandori Dezső*

1939-ben született Budapestben. Irodalomtörténész, kritikus, esszéista.

Olvasom a (Szunyogh-féle) Missálémat; igyekszem a jobboldalra, a latin szövegre koncentrálni, hogy egykori (gyenge) tudásomat megpróbáljam egy kicsit karbantartani. Aztán — bár liturgialag nem ide vág — fellapozom az irgalmas szamaritánusról szóló evangéliumrészletet. Hozzánézem Rebrandtnak ezeket a passzusokat illusztráló csodásan rejtélyes rézkarcát.

A hajléktalanok, kopottak négy-öt fős csoportokba verődve kortyolgatják itt, Kőbánya központjában (is) a sárgás művi borlét. Tengődnek naphosszat, angol feliratú, tisztának aligha nevezhető dzsekikben, sötét sapkában. Kéregetnek is persze, hol cigit, hol pár forintot. S ha kapnak, lehajtják a fejüket, és jó embernek neveznek. Ők már — szinte beletörődtünk — hozzátartoznak ehhez a miliőhöz. (Simone Weil szerencsétlenjei jutnak néha az eszembe. Lásd az *Ami személyes és ami szent* oldalain és Pilinszky János vonatkozó cikkeiben.)

Túléltek a legkeményebb napokat — ki a közeli szállón, ki valamelyik pince-zugban. Néha azonban megborotválkoznak, féregtelenítik magukat — ilyenkor mérsékelten érződik a dohos ruha- és testillatuk. Dél felé elmennek a közeli vöröskeresztes étkezdébe, hosszan sorban állnak, hogy valami meleg ételt magukhoz vegyenek. Nem zúgolódnak; kéregetnek, hogy közös kasszájukból utántölthessék magukat valami bódító itallal.

A lányom, ha hazajön, riadva hőköl vissza tőlük, és noha él benne a szociális, szolidáris érzés, biológiai késztetésétől nehéz magát viszatartani — öklendezik a szaguktól, a váladékaik „illatától”.

Nem nehezebb, nem is könnyebb itt a peremkerület központjában, mint másutt. Szabolcsból, Borsodból meg az itteni munkás-kerület egykori dolgozóiból rekrutálódtak. Jó, ha nem hiányos fogazatuk alapján ítéljük meg őket. Többségükben iskolázott, iparos mesterségeket tanult emberekről van szó: ők még a bulvárt se olvassák, de meglehetősen tájékozottak az alapvető kultúrában, sőt még a kurrens politikában is. Időnként a sorsukat érintő közpolitikával kapcsolatos — kásás hangú, egymás szavába vágó — élénk vitáik foslányait is hallani lehet az egykor Zalka Mátéről elnevezett Liget-téren, a Kőbánya-alsó vasúti állomás környékén.

Oly ártatlan, megejtő volt pár napja a természet — puha hó-paplanokkal borította be fákat, a nemes, öreg platánokat, a tujafákat, fenyőket. Most már leolvadt ez a szépséges puha takaró — ahogy József írta volt: *Roskad a kásás hó, cseperészget a bádóg eresz már, /*

elfeketült kupacokban a jég elalél, tovatűnik, / buggyan a lé... Ez azonban nekik majdnem mindegy; legfeljebb kevesebb pulóvert, sapkát, dzsekit kell idővel felölteni.

Elszégyellem magam az időnkénti alamizsnálkodásomtól, és megirigylem magamat, ahogy e szakadtaktól elszakadva, fűtött otthonomba, reggelihez, ebédemhez hazatérek.

Irgalmasok, szamaritánusok vagyunk, vagyok? — kérdezem magamban.

KAKUK TAMÁS

A fügefa árnyéka

*ha vágtaal át délidőbe
széduilt városokon
a szikes tavak felé
hol zárt kapukkal
álltak a templomok
az utcák padjait
üresre égette a nap
a forróság kísért
a nyár járvány sújtotta
kihalt ösvényein
hogyszer elérj
a fügefa árnyékába
fölemelni tekinteted*

Nézi mögötte

*nézi mögötte
naponta mindig újra
befelé figyel
futna minden
mégis mozdulatlan
súlya egyre nő
nap vakít mögötte
vagy a kegyelem*